

MALÍŘ A GRAFIK JIŘÍ JURA - PACÁK

Na hřbitově v Újezdci u Luhačovic sní svůj věčný sen o "... květnatém loži sluncem vyhřátých mýtín, vábíím neodolatelně k odpočinku, o kouzlu, kterému podlehne každý návštěvník Kopanic..." malíř a grafik, uměleckým jménem Jiří Jura. Dobrý člověk, skromný výtvarný básník drobných krás přírody kopanických hor a Luhačovického Zálesí.

Jiří Jura - Pacák

Jiří Pacák se narodil 22. června 1876 v Pardubicích, kde studoval reálku. Jeho láska k divadlu a zpěvu byla příčinou uplatnění těchto schopností u kočovné divadelní společnosti a potom u operní, operetní a činoherní společnosti Elišky Zöllnerové a Trnkovy společnosti. U divadla se seznámil s Marií Hlavovou, dcerou českého herce Jana O. Hlavy, který byl žákem a přítelem Josefa Kajetána Tyla. V almanachu společnosti Elišky Zöllnerové z roku 1910 je Jiří Pacák uveden jako

kvalifikovaný sólista zpěvohry, operní bas a paní Marie Pacáková, manželka J. Pacáka, jako členka skupiny sólistů činohry. Zpěvák s pěkným basem má v roce 1912 naději na angažmá u Zemského divadla v Brně. Pro onemocnění hlasu opouští divadelní dráhu a s ohromnou trpělivostí se věnuje zkoušení všech grafických technik. Tímto novým zájmem úspěšně naplňuje svůj další život. Kreslit se naučil jako student pardubické reálky. Přichází na Moravu do Bučovic, Kroměříže a posléze do Újezdce u Luhačovic, který si i s pěkným okolím zamiloval. "Srostl jsem se Slovákem naprosto, pokládám se již za jeho syna, jsem zde doma." Občanské jméno Pacák doplňuje o jméno umělecké Jura jako projev náležitosti ke tradici kraje. Zvláštních úspěchů dosahuje v barevném dřevorytu. "Mám svůj vynález - zvláštní způsob výroby desky pro dřevoryt." Pro nedostatek prostředků k propagaci této myšlenky si vzal své tajemství na věčnost.

Po padesáti letech od úmrtí J. Jury - Pacáka, který zemřel 12. března 1945, se cítíme dlužníky připomínání a zhodnocení jeho díla v "jeho kraji". Než bude dílo představeno veřejnosti, připomeňme alespoň názvy barevných dřevorytů a leptů, napovídající rodákům Uherskobrodsku vztah autora ke krásám naší krajiny: Jaro pod Lopeníkem, Vlčí vrch, Stará zvonice ve Vápenicích, Bošáčky, Cestou na Lopeník, Vápenice, Žitková, Sedlářův mlýn v Luhačovicích, Komora ze Slovákého Zálesí, Z lesů luhačovských.

Vzpomínku na Mistra J. Jury - Pacáka nelze oddělit od památky jeho vzácné ženy Marie, se kterou vychoval čtyři děti. Bytostně spjata od mládí s divadlem

Marie Pacáková

a mnoha osobnostmi divadelního světa neměla podmínky pro sepsání svých pamětí. Byla však oporou svému manželovi v jeho tvůrčím životě a neprávem upadá do zapomenutí. Zajišťovala prodej výtvarného díla svého manžela. "To byla moje životní univerzita. Rodina žila čtyřicet let z obrázků mého muže." Zajímavá je i dlouholetá korespondence paní Marie Pacákové s nejstarší dcerou Mikoláše Alše paní Marynou Svobodovou - Alšovou. O společenských stycích svědčí také dopisy Otýlie Beníškové, novoročenka Růženy Naskové i navštívenka komtesy M. Serényiové, nacházející se v pozůstalosti. Paní Marie Pacáková zemřela 21. července 1966 ve věku 87 let v Luhačovicích.

Mistr J. Jura - Pacák věnoval mnoho času také divadelní činnosti nejen jako herec, ale i jako režisér. Naposledy byla pod jeho vedením hrána v roce 1938 v Luhačovicích Maryša bratří Mrštůků, kde vystupoval současně jako sedlák Lízal a jeho paní jako Lízalka. Rodina J. Jury - Pacáka přispěla i k činnosti místní ochotnické družiny v Újezdci u Luhačovic a okolí Uh. Brodu.

Prostý pomníček J. Jury - Pacáka na hřbitově v Újezdci u Luhačovic jakoby symbolizoval hluboké pochopení tohoto umělce pro prostou, věčně inspirující krásu přírody i života. Jeho památka je výzvou k zamyšlení současníků nad krátkostí lidského života, mnohdy ochuzovaného o tolik potřebnou každodenní duchovní kulturu.

Ing. Zdeněk Hamzelska, ČSc.

Jiří Jura - Vlčí vrch